4 1386 1386 1386 Z
REFERAT HISTORYCZNY

Kwestionariusz

Byłego zesłańca „wysiedleńca" w Związku Sowieckim

Dane osobiste: Gurdak Michał kapr. rezer. r. ur. 1913 żonaty, z zawodu maszynista.

Data wysiedlenia: Dnia 29/VI-1940 r. zostałem wywieziony do Zw. Sowieckiego do miejscowości w Nowo-Sybirskiej Obłaści posiołek Bieregajewo na syberji wraz z żoną.

Sposób wysiedlania: W nocy z 28-29 czerw. 1940 r. do mieszkania wtargnęli gwałtownie czł. N.K.W.D. wraz z miejscową milicją i kazali natychmiast się wybierać z domu, rzekomo do Niemiec ponieważ podejrzany byłem o niemiecką narodowość z brzmienia mego nazwiska, jednocześnie powiedziano, że można zabrać ze sobą do 80 kg. bagażu.

Sposób transportowania: Po przywiezieniu na stację kol. zostaliśmy załadowani do brudnych towarowych wagonów, o szczelnie zamkniętych oknach i bez urządzeń kanalizacyjnych, byliśmy więzieni przez 8 (ośm) dni, bez prawa wyjścia i nie dając żadnych środków żywności. Po tym okresie wolno było otworzyć okno a nawet wyjść z wagony bez prawa oddalenia się w celu nabycia środków żywności. Cała podróż trwała 28 dni, w ciągu tego okresu czasu zmarło 2 (dwie) osoby w moim wagonie i Maria Dziubowa z Krakowa, drugiego nazwiska nie pamiętam.

Zmarli

Warunki mieszkaniowe: Po przybyciu do celu podr. zostaliśmy umieszczeni w brudnych i zapluskwionych barakach, po b. więźniach, w barakach nie było, ani łóżek ni prycz ani środków do przeprowadzenia higieny ciała.

Środki odżywiania: Środki odżywiania były uzależnione od ilości wykonanej pracy czyli norm dziennych i uzależności od ilości wykonanych norm tyle można było nabyć porcji.

1386

Normy pracy: Ja, jako maszynista na normę dzienną musiałem pracować 12 godz. bez przerwy w wypadku braku maszyn do pracy były potrącenia.

Wynagrodzenie: Za normę dzienną czyli 12 godz. pracy otrzymywałem do 6 (sześć) rubli, tak że za okres miesięczny otrzymywałem 70–180 rubli, porcja dziennego wyż. wynosiła 3–5 rubli

Opieka lekarska: Lekarze rekrutowali się z pomiędzy „wysiedleńców" lecz środków leczniczych nie było w cale, także choroby zakaźne malarią z powodu wycieńczenia dziesiątkowały wysiedleńców, m. in. zmarli: 1. Czy[illegible] z Bydgoszczy 2, Pilażówna też z Bydg. 3, Balcerowiak (masz. kol.) też z Bydg. 4, Szydłowska Apolinarą Bydg. i wielu inny oko 170 osób z posiołka których nazw. nie p.

Zmarli

Życie kulturalne i rozrywkowe: Wszystkie książki i gazety zostały skonfiskowane a na terenie niewolno było nic czytać jak również nie wolno było się modlić za co była kara pozb. wolności do jednego roku, motywując że są „protiwniki Sowieckiej właści."

Za cały okres pobytu na posiołku t. j. od lipca 1[illegible] do września 1941 r. nie mieliśmy żadnych przedstawień ani kinoteatrów ani żadnych rozrywek.

Stosunek władz sowieckich do wysiedleńców:

Jak administracja tak też i władze wyższe w stosunku do „wysiedleńców" polaków odnosili się b. ordynarnie i obelżywie. — Przy każdej sposobności podkreślano: że Polska już nie powstanie bo naród polski nie może samodzielnie istnieć ponieważ jest kupą wyzyskiwaczy i uciemiężycieli innych narodowości.

Kap. Gurdok, Michał

69